

AYLIK BÜLTEN

NİSAN 2023

ORTADOĞU'YU KAN
GÖLÜNE ÇEVİRENLER

ŞİMDİ DE SUDAN'I

HEDEFE KOYDU

MUSLIMPORT

İmtiyaz Sahibi

Anadolu Gençlik Derneği
İstanbul Şubesi adına
Ömer Faruk Kasadar

Genel Yayın Yönetmeni

Salih Eser

Yayın Sorumlusu

Mahmud Özdemir

Yayın Kurulu / Editörler

Fahrettin Uras
Yunus Emre Kaynak
Oğuzhan Çördük

Grafik Tasarım

P. Yusmar Yusuf

Hukuk Danışmanı

Av. M. Çağrı Soyer
Av. Baki Coşkun

İletişim

Ali Kuşcu Mh. Tetimmeler
Sk. No: 9 Fatih / İstanbul
+90 535 921 45 31
info@muslimport.com

İÇİNDEKİLER

04 Bir Doğu Türkistan'ının Ramazan'da Muslûmanlara Seslenişı

10 49 Yılda 4900 Esir: Bugün Filistin Esirler Günü

14 Sudan Bayrama İç Çatışmalarla Giriyor: Hastaneler Çalışamaz Hale Geldi!

18 Sudan'da Ateşkese Rağmen Çatışmalar Yaşanıyor; Yabancı Ülkeler İse Vatandaşlarını Tahliye Ediyor

21 Uygur Mülteci Tayland'da 9 Yıl Gözaltında Tutulduktan Sonra Hayatını Kaybetti

ORTADOĞU'YU KAN GÖLÜNE ÇEVİRENLER ŞİMDİ DE SUDAN'I HEDEFE KOYDU

Asya, Körfez ve Afrika koridorunda yer alması, Kızıldeniz ve Nil gibi hayat sularını barındırması, doğal gaz, gümüş ve özellikle altın gibi madenlere sahip olması. En önemlisi ise nüfusunun hemen hemen tamamının Müslümanlardan oluşması.

Şimdilerde ise Suriye, Yemen, Libya benzeri bir çatışmanın içine sürüklendi: Sudan.

Ordu içindeki kavga silahlı çatışmaya dönüşünce başta başkent Hartum olmak üzere çok sayıda kentten göç başladı. Çıkan olaylarda bine yakın insan hayatını kaybetti.

Körfez ülkeleri ile Mısır ve Rusya, Sudan'daki çatışmaları dışardan yönlendirmekle itham edilse de, Güney Sudan'ın bölünmesi, komşu Etiyopya ve Mısır üzerindeki eli bilinen İsrail ile Amerika'yı olaylardan bağımsız görmek hata olacaktır.

İslam ülkeleri ise Sudan'daki yaşananlara tepkisizliğini sürdürmektedir. Kardeş kavgası üzerinden akan kanın durdurulması için henüz uluslararası bir destek oluşturulamamıştır. Global medya ise Suriye, Yemen ve Libya'da olduğu gibi çatışmaları körükleyen ve ayırıştırıcı yayınlarla Sudan'daki krizin büyümesinde rol üstlenmektedir.

Tarih boyunca İslam kardeşliğini vazife edinen Müslüman Sudan halkı ise, içine çekildikleri bu kaos ve kanlı savaş ikliminden bir an evvel kurtulmak istemektedir. Ülkeleri üzerinde oynanan kirli senaryolardan arınarak, huzur ve adil otoriter bir siyasi yapıda yaşamının arzusu içindedirler. Beklentileri ise bunun Müslüman ülkelerin desteği ile çözülmesidir.

Muslim Port Haber Merkezi | Abdulhakim İdris – UygurAraştırma Merkezi Müdürü

toriter bir rejim sırf siz oruç tutmayasınız diye evlerinize, hareminize görevli akrabalar yerleştirmiş ve onlarla gündüz yemek yemeyi mecbur tutmuş. Bu görevli akrabalar tarafından sırf oruç tuttuğunuz devlete bildirildiği için toplama kamplarına gönderilmişsiniz. Toplama kamplarına atılmışsınız ve orada 7 gün 24 saat komünist rejimin beyin yıkama operasyonuna maruz kalmışsınız. Değil Ramazan'ı hatırlamak Müslümanlığınız bile unutturulmak istenmiş. Öyle bir kutsal ay aklınıza gelsin ki, duaların en çok kabul olduğu bu ayda değil ellerinizi dua için açmak sırf düzenli namaz kılıyorsunuz ve İslam dininin pratiklerini yerine getiriyorsunuz diye hapse atılmışsınız. Alışveriş yaparken satın aldığının helal olup olmadığını sordunuz diye suçlu görülmüşsünüz.

İşte ben bugün, Çin komünist rejimi tarafından insanlığa karşı suç işlenerek yapılan soykırımla yok edilmek istenen ve biraz önce söylediğim bütün zulümleri yaşayan Doğu Türkistan'daki Müslüman Uygur halkının temsilcisi olarak karşınızdayım. Allah'a sığınarak ve ondan merhamet dileyerek bir araya geldiğimiz bu mübarek günlerde Müslüman Uygurların maruz kaldığı soykırımı ve Çin Komünist rejiminin nihai hedefini anlatmak istiyorum.

Sizlerin de bildiği üzere Doğu Türkistan, Çin Komünist rejimi tarafından 1949 yılından beri işgal altında tutulan Müslüman Uygur, Kazak ve Kırgızların anavatanıdır. Çin Komünist rejimi Anavatanımızı işgal ettiği dönemden buyana sistematik olarak bizleri yok etmek istemektedir. Çünkü

Bir Doğu Türkistan'ının Ramazan'da Müslümanlara Seslenişi

• 14 Nisan

Sizlere farklı bir Ramazan resmi çizmek istiyorum. Bir Müslüman olarak öyle bir yerde yaşadığınızı düşünün ki İslam dünyası açısından senenin en önemli ve en bereketli ayı Ramazan'ı hatırlamak bile yasak.

Doğu Türkistan toprakları hem coğrafi olarak hem de sahip olduğu zengin maden yatakları, verimli topraklar nedeniyle stratejik önemi sahiptir. Çin'in batı noktasında yer alan Müslüman Uygurların anavatanı, Pekin hükümetinin Asya'ya oradan da Avrupa'ya uzanan coğrafyada ekonomik ve diplomatik hedefleri için kritik bir noktada bulunmaktadır. İşte bu nedenle o coğrafyanın Çinileştirilmesi ve tamamen Müslüman kimliğinden uzaklaştırılması Pekin hükümeti açısından varlık ve yokluk mücadelesidir.

Gerek Mao döneminde gerekse sonrasında gelen Komünist Parti yöneticileri farklı taktikler deneyerek Müslüman Uygurları Çinileştirmek istemiştir. Kısaca bahsetmek gerekirse önce Çin'in çeşitli bölgelerinden Han Çinlileri Doğu Türkistan'a göç ettirilmiş ve nüfus dengesi bozulmak istenmiştir. Bir taraftan da çocukların eğitimde sürekli komünist rejimin hedefleri doğrultusunda değişiklikler yapılarak Uygur neslinin kendi dil, din ve kültürlerinden uzaklaşması amaçlanmıştır. Bu kapsamda dini eğitim veren İslami okullar kapatılmıştır. Biraz sonra detaylarını anlatacağım üzere yıllar geçtikçe İslami hayatın izleri Doğu Türkistan'dan silinmiştir. Bu noktada Çin Komünist rejimi neden bunu yapıyor sorusu aklınıza gelebilir.

Bu soruyu cevaplamadan önce Doğu Türkistan'daki Uygur Soykırımına dair bazı acı gerçekleri sizlerle paylaşmak istiyorum.

Doğu Türkistan'da toplama kamplarının kurulmaya başladığı yıl 2014'tür. Bugün Uygurların anavatanının her bölgesini saran yüzlerce toplama kampı vardır. Bu kamplar uluslararası kamu-

oyuna sözde yeniden eğitim merkezleri diye tanıtılmıştır. Kamplardan kurtulanların anlattıkları gerçekler bu sözde eğitim merkezlerinin aslında Uygurların dini ve milli kimliklerini silme, Müslüman olduklarını unutturma merkezleri olduğunu ortaya çıkarmıştır. Bu nedenle toplama kamplarına ilk olarak götürülenlerin Alimler ve kanaat önderlerinin olduğunu hatırlamak bu noktada önemlidir.

Uygurların Organları Çalınmakta Ve Müslüman Ükelere "Helal" Diye Satılmakta

İlk dönemde toplama kamplarına götürülenler bir süre tutulmuş sonra geri gönderilmiştir. Ancak bu toplama kampları sistematik olarak faaliyet göstermeye başlayınca daha önce orada kalıp da geri gönderilenlerle birlikte milyonlarca Uygur bu zulüm merkezlerine konulmuştur. Burada kalanlara sistematik olarak komünist rejimin propagandası beyin yıkama operasyonu ile yapılmaktadır. Müslüman Uygurların Allah inançları silinip yerine Çin Komünist Rejimine ve onun liderlerine inanmaları konusunda baskı yapılmaktadır. Buna karşı çıkanlara çeşitli işkenceler yapılmaktadır. Toplama kamplarının en büyük mağduru hiç şüphesiz kadınlardır. Kamplarda görevli gardiyanlar gözlerine kestirdikleri Müslüman Uygur kadınları kapalı hücrelere götürmekte ve burada tecavüz etmektedir. Kamplardaki cinsel tacizlerin dehşet veren boyutu, oradan kurtulmayı başaranlar tarafından dünyaya duyurulmuştur. Aynı şekilde kamplarda kalan hasta edilen veya işkence ile ölme noktasına getirilen Müslüman Uygurların organları çalınmakta ve 'helal organ' diyerek İslam ülkelerine pazarlanmaktadır.

Toplama kamplarının dışında da farklı bir hayat yoktur. Bu zulüm merkezlerinde beyin yıkama faaliyetinden geçirilen Uygurların bir kısmı ya sözde mahkemelerce yargılanmış hapse gönderilmiştir ya da fabrikalarda köle gibi çalıştırılmaktadır. Bu sözde mahkemelerde Müslüman Uygurlara, neden çocuğuna dini sohbet yaptığı veya Kur'an öğrettiği sorulmuş, bu gibi İslam'ın temel pratiklerini düzenli olarak ihlasla yerine getirenler suçlu görülmüştür. Bu kişilere ağır hapis cezaları veril-

miştir. Fabrikalarda köle gibi çalıştırılanlar aynı hapishane tarzı baskı altında kendi özgür iradelerinin dışında zorla tutulmaktadır.

Uygur Kadınlarımızın Annelik Hakları Zorla Çalınmaktadır

İnsan haklarına aykırı bir şekilde, Doğu Türkistan'daki Müslüman neslinin yok edilmesi için Uygur kadınlar zorla kısırlaştırılmıştır. Doğum oranları son yıllarda yüzde 80'den fazla düşmüştür. Özellikle toplama kamplarında sistematik olarak ilaçlar verilmiş ve kadınların annelik hakları elinden alınmıştır. Kamplarda tutulmayan kadınlara ise zorla çocuk dünyaya getirmeyi önleyici cihazlar takılmıştır.

Anne ve babaları toplama kamplarında tutulan çocuklar ise alınıp götürülmüştür. Bugün 1 milyona yakın Uygur çocuğun ya komünist rejimin devlet yurtlarına ya da Çinli ailelerin yanlarına yerleştirildiği tahmin edilmektedir. Bu çocuklara başta kendi isimlerinin unutturulması olmak üzere, komünist rejim propagandası yapılmaktadır. Onların mensup olduğu İslam dinine inanmak yerine Komünist Parti'ye, Devlete ve Parti yöneticilerine tapmaları mecbur tutulmuştur. Örneğin, çocuğu zorla elinden alınan bir Uygur Baba, oğlunu birkaç yıl sonra televizyonda görmüş onun kendi Müslüman Uygur kimliğinden koparıldığının dehşetini yaşamıştır.

Aynı şekilde çocukları yurt dışında bulunan ailelerin, evlatları irtibat kurmaları da yasaklanmıştır. Yurt dışındaki akrabalar ile sürekli olarak görüşmek suç sayılmış ve çok sayıda insan bu nedenle hapse maruz kalmıştır. Bu nedenden ötürü benim annemde 2017'nin Nisan ayında kendisi ile görüştüğümde "Bizi bir daha arama oğlum" demiştir. 25 Nisan 2017'den beri ne annemden ne de babamdan bir daha haber alamadım. Ben ve benim gibi diasporada yaşayan on binlerce Uygur anne ve babalarının hayatta olup olmadıklarını bile bilmemektedir.

Sizlerin de bildiği üzere bir coğrafyanın İslam memleketi olmasının en büyük nişanesi hiç şüphesiz camiler ve bu ibadet yerlerini süsleyen minareler ve bu minarelerden duyulan ezanlardır. Doğu Türkistan'ın bu özelliği de yine Çin Komün-

nist rejim tarafından silinmiştir. Araştırmalara göre Doğu Türkistan'da yaklaşık 16 bin cami rejimin hedefi olmuştur. Bu camilerin tamamı hasar görmüş, yarısı komple yıkılmıştır. Mezarlıklar tahrip edilmiştir. Şehir merkezlerinde yer alan bazı tarihi camiler ise eğlence merkezlerine, barlara dönüştürülmüştür. Göstermelik olarak açık tutulan camiler de bile artık ezan sesi duyulmamaktadır.

Çünkü Çin Komünist rejimi İslam dinine inanmayı suç saymakta hatta düşman olarak görmektedir. Bu nedenle İslam'a karşı savaş açmış ve bu savaşı önce Doğu Türkistan'da kazanmak istemektedir. Müslüman Uyguların anavatanında Camilerden Kur'an ayetlerinin silinip yerine komünist rejim propagandası ifadelerin yazılması, minarelerin yıkılması ve Kur'an-ı Kerimlerin yakılması Pekin hükümetinin İslam'a karşı açtığı savaşta ortaya çıkan tahribatlardandır.

Bütün bu içler acısı soykırım tablosuna bakıldığında sizlerin aklına doğal olarak 'neden' sorusu gelebilir. Bu soruya iki açıdan cevap vermek mümkündür. İlk Komünist rejimin işgal ettiği Doğu Türkistan'ı tamamen Çinileştirmesi hedefi, ikincisi ise ekonomik ve diplomatik çıkarlardır.

Uygur Çocuklarımıza Dinimizin Öğretilmesi Yasak

İlk açıdan baktığımızda karşımıza şöyle bir tablo çıkmaktadır. Çin Komünist rejiminin 1949'dan bu yana sistematik olarak Müslüman Uyguların dini ve kültürel kimliklerini yok etmek istediğini başta belirtmiştim. Bu nedenle İslami eğitim veren okulların hepsi kapatılmıştır. Okullarda dini eğitim veren hiçbir ders bulunmamaktadır. Doğu Türkistan halkı kendi kimliklerini korumanın en büyük kalkanının dinlerini muhafaza etmek ve onu çocuklarına öğretmek olduğunun farkındadır. Bu nedenle medreseler kapatılınca Uyguların önemli bir kısmı çocuklarına dini eğitimi evde vermektedir. Bir dönem mahallelerde yer altında Kur'an ve tefsir dersleri de öğretilmiştir. Bütün sistematik propagandaya ve toplum hayatını komünist rejim tarafından şekillendirmeye rağmen Doğu Türkistan halkının İslami kimliğini muhafaza etmesi Komünist rejim tarafından tehlike

olarak görülmüştür. Bu nedenle de 2014'den itibaren Müslüman Uyguların evlerine sözde akrabalar yerleştirilmiştir. Bu akrabalar sözde Han Çinlileri ile Müslümanları kaynaştırmak içindir. Ama asıl amaç Müslümanların hayatını evlerinin içinde gözetlemektir. Nitekim bu görevli akrabalar dönem dönem gelip Müslümanların evlerinde kalmakta ve onları sürekli gözetlemektir. Böylece Uyguların çocuklarına evlerinde dinini öğretme imkanları yok edilmiştir. Diğer taraftan Müslüman Uygur kadınların, komünist sözde akrabalarla aynı yatağı paylaşmak zorunda kalmaları da bu zulmün bir başka boyutudur. Gündüz rejimin gözetiminde gece sözde akrabaların denetiminde baskı altında kalan Müslüman Uyguların hayatı katlanılmaz hale gelmiştir.

Neden sorusunun ikinci kısmına yani ekonomik ve diplomatik hegemonya amacını ise şu şekilde değerlendirmek gerekmektedir. Çin'de Xi Jinping'in Komünist Parti'nin başına geçmesi Doğu Türkistan'ın kaderini kötü yönde değiştiren dönüm noktalarından biridir. Babası bir dönem Doğu Türkistan'da Komünist Partinin yöneticisi olarak görev yapmıştır ve o dönemde binlerce Müslüman Uygur'un öldürülmesinden sorumludur. Kendisini Çin'in ölümsüz liderleri arasında gören Xi, Dünyayı Pekin hükümetinin hegemonyası altına almak için yeni politikalar geliştirmektedir. Bu politikaların başında ise 2013 yılında ilan edilen Kuşak ve Yol İnisiyatifi kısa adı ile BRI gelmektedir. İlk ilan edildiği andan itibaren BRI, dünyaya ekonomik ve sosyal refah getirecek yalanı ile pazarlanmıştır.

Bu inisiyatife 17'si Ortadoğu ülkesi olmak üzere yaklaşık 140 ülke BRI'ye katılmıştır. Çin'den Avrupa'ya uzanan tarihi İpek Yolu'dan ismini alan BRI'de iki büyük coğrafya ana hedeftir. Afrika ve Ortadoğu bölgesi Çin'in hem yeraltı kaynakları hem de yatırımlar açısından hedefe koyduğu bölgelerdir. Çin'in Asya Pasifik bölgesindeki hegemonyası açısından da hem bizi misafire den Endonezya hem de Malezya gibi Asya Pasifik bölgesindeki ülkeler stratejik önemdedir. 2022'de İslam İş Birliği Teşkilatı Dışişleri toplantısına katılan Wang Yi, BRI kapsamında Müslüman dünyasına bugüne kadar 600 proje için yaklaşık

400 milyar dolarlık yatırım yapıldığını duyurmuştur. Afrika ve Ortadoğu ülkelerinin BRI kapsamında aldığı projelerin tutarı 2020'de yüze 8'den yüzde 38'e yükselmiştir. Müslüman Arap dünyasına Çin'in yaptığı yaptırımların miktarı üç katına çıkarken bu oran inşaat projelerinde iki katı artmıştır. Bu projelerin yapıldığı ülkelerde olduğu söylenen ekonomik katkı ise tartışmalıdır. Çünkü projeleri yapan şirketler Çin'den, projenin ev sahibi ülkeye kredi veren şirket Çin'den, projede çalışacak kişilerin Çin'den geldiği düşünüldüğünde ortaya çıkan tabloda kazanan tek tarafın Pekin hükümetinin olduğu gerçektir. Yatırımların yapıldığı ülkeler ise Sri Lanka örneğinde olduğu gibi büyük bir borç yükü ile karşı karşıyadır. Bugün Afrika'da çeşitli ülkelerde BRI projelerinin tartışılmaya başlaması da dikkat çekicidir.

Çin, Doğu Türkistan'ın Vazgeçilmez Öndemde Olduğunu Biliyor

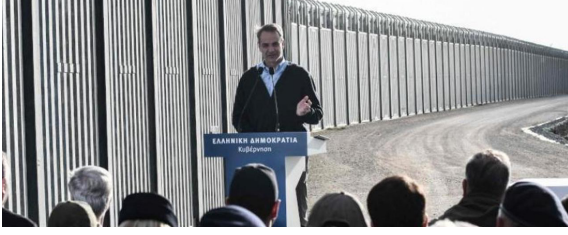
Çin'in dünyanın en büyük ekonomik gücü haline getirecek BRI için Doğu Türkistan vazgeçilmez önemdedir. Uygurların anavatanının Çin'in Orta Asya'ya ve Ortadoğu'ya bağlayan konumda bulunması, Pekin Hükümeti'nin Doğu Türkistan'ı Çinileştirmek için en önemli gerekçelerinden biridir. BRI kapsamındaki altı büyük ticari koridorun dördü Doğu Türkistan'dan geçerek diğer bölgelere ulaşmaktadır. Doğu Türkistan'ın tarihi şehirlerden Kaşgar, aynı zamanda BRI kapsamında en büyük yatırımların yapıldığı Pakistan'a komşudur. Burada özel ticari bölgeler oluşturulmuştur. BRI'nin 2013 yılında ilan edilmesinden bir yıl sonra Doğu Türkistan'da toplama kamplarının kurulması dikkat çekicidir. BRI projelerinin hızlandığı 2017'den itibaren de milyonlarca Uygur toplama kamplarına gönderilmiştir. Komünist rejim bir yandan ticari olarak dünyaya hükmetmek isterken diğer taraftan bu sömürgeci emelleri uğruna Uygurları yok etmektedir.

Çin Komünist rejiminin demokrasiye, insan haklarına ve evrensel değerlere aykırı bir şekilde, insanlığa karşı işlediği bu suçlar uluslararası kamuoyunda yankı bulmuştur. 14 ülke Doğu Türkistan'da yaşananları soykırım olarak kabul etmiştir. BM İnsan Hakları Komisyonu yayınladığı raporda Çin'in Müslüman Uygurlara yönelik in-

sanlığa karşı suçlar işlediğini ortaya koymuştur. Londra'daki Bağımsız Halk Mahkemesi, Çin'in soykırım suçu işlediğini kabul etmiştir. Ancak üzümler ifade etmem gereken bir husus, maa- lesef Müslüman bir topluma yapılan zulme karşı en sessiz kalan ise yine İslam Dünyası olmuştur. Çin'in ekonomik, diplomatik ve politik etkisi altındaki İslam dünyası, Pekin hükümeti tarafından ağır bir dezenformasyona tabi tutulmaktadır. Bu dezenformasyon sonucu olarak Doğu Türkistan'da yaşananlardan İslam dünyasının haber alması engellenmiştir. Bu nedenle sizlerin yaptığı bu misafirperverlik ve Uygurlara sahip çıkmanız, biz Uygurlar için büyük bir kıymete sahiptir.

Bu noktada daha fazla detay vererek sizleri yormak istemiyorum. Kısaca toparlamam gerekirse bugün Doğu Türkistan, İslam Alemi'nin tıpkı sizler gibi Doğu'daki bekçilerinden biridir. Yukarıda detayları ile anlattığım üzere Doğu Türkistan'da yaşananlar sadece bir topluma yönelik değildir. Burada hedef Doğu Türkistan'da İslam'ı yok etmektir. Çünkü Pekin hükümeti İslam'ı kendisine tehdit olarak görmektedir. Sözde bu tehdidi ortadan kaldırmak için de her türlü zulmü ve soykırımı işlemektedir. Müslüman Uygurlar olarak sizlerden beklentimiz, demokrasiye, insan haklarına, dini özgürlüklere ve insanlığa aykırı zulmü durdurmak için bir an önce harekete geçilmesidir. Eğer İslam dünyası kendi dindaşlarına sahip çıkmayacaksa bize kim sahip çıkacak? Müslüman Uygurların sesini kim dünyaya duyuracak?

Sözlerimi Hz. Peygamber Efendimizin bir hadis-i şerifi ile bitirmek istiyorum. "Kim bir kötülük görürse onu eli ile düzeltsin. Eli ile gücü yetmiyorsa sözle düzeltsin. Buna da gücü yetmiyorsa kalbi ile karşı koysun." Bugün Müslüman Uygur halkı soykırımdan kurtulmak için sizin ortaya koyduğunuz bugünkü destelerin devam etmesini bekliyor. Bu mübarek Ramazan ayında dualarınızla Uygur halkının yanında olmanızı istirham ediyorum.

Yunanistan Başbakanı, Türkiye Sınırındaki Duvar için AB'den Fon İstedi

• 1 Nisan

Yunanistan Başbakanı Kiriakos Miçotakis, Türkiye sınırındaki çelik duvar için Avrupa Birliği'nin (AB) de fon sağlaması gerektiğini söyledi.

Çin, Pakistan'ın 2 Milyar Dolarlık Kredisinin Vadesini Uzattı

• 2 Nisan

Çin, ödemeler dengesi krizi yaşayan Pakistan'ın geçtiğimiz hafta vadesi dolan 2 milyar dolarlık kredisinin süresini uzattı.

İsrail işgal güçleri Arakib Köyünü 215. Kez Yıktı

• 3 Nisan

İsrail işgal güçleri, Filistin'in 1948'de işgal edilmiş kısmının güney kesiminde yer alan Nakab bölgesindeki Arakib köyünü ilk yıkım işlemini gerçekleştirdiği 27 Temmuz 2010 tarihinden bu yana 215. kez yıktı.

Finlandiya NATO Üyesi Oldu

• 4 Nisan

Finlandiya'nın NATO üyeliğinin resmen onaylanması'nın ardından Finlandiya NATO'nun 31. üyesi oldu.

Doğu Türkistan'ın Barın Şehidleri 33. Yıldönümünde Anıldı

• 5 Nisan

İşgalci Çin'in Doğu Türkistan'da 5 Nisan 1990'da işlediği vahşi cinayet Barın Katliamı, 33. yılında acısı eksilmeden Uygur Soykırımı olarak devam ediyor.

Siyonist İsrail Güçlerinden Yine Bir Ramazan Ayında Mescid-i Aksa'ya Kanlı Baskın

• 9 Nisan

Siyonist İsrail güçleri her Ramazan yaptıkları zulme bir yenisini daha ekledi. Mescid-i Aksa'da itikafa giren Müslümanlara saldırı düzenleyen işgalciler, yüzlerce Filistinliyi yaraladı ve esir aldı.

“Lebbeyk Ya Aksa”! AGD, İşgalci İsrail’i Konsolosluk Önünde Protesto Etti

• 6 Nisan

İşgalci İsrail askerlerinin Mescid-i Aksa’ya yönelik dün gece saatlerinde yaptığı hain saldırı İstanbul İsrail Konsolosluk önünde protesto edildi. AGD, İşgalci İsrail’in İstanbul konsolosluk önünde “Lebbeyk Ya Aksa” sloganları atarak hain saldırıyı protesto etti.

Meşal’dan Kudüs ve Filistin için Kapsamlı İntifada Çağrısı

• 9 Nisan

İslami Direniş Hareketi (Hamas)’ın Diaspora Teşkilatı Başkanı Halid Meşal, alimlerin insanları Mescid-i Aksa’ya desteğe sevk etmedeki rolüne işaret ederek, Kudüs için kapsamlı bir intifada çağrısında bulundu.

Kabe’nin Örtüsünün Bakımı Yapıldı

• 10 Nisan

Suudi Arabistan Mescid-i Haram ve Mescid-i Nebevi İşleri Genel Başkanlığı, Kabe’nin periyodik bakımının gerçekleştirildiğini duyurdu.

Lübnan’dan İşgalci İsrail’e Bombardıman: 34 Roket Atıldı

• 6 Nisan

İsrail işgal ordusu, Lübnan’dan düzenlenen saldırıda, 34 roket atıldığını ve bunlardan bazılarının Filistin’in 1948’de işgal edilmiş bölgesine düştüğünü bildirdi. İşgal ordusu saldırı sonrası alarm durumuna geçti.

Yahudi Cemaatleri İşgal Güçleri Himayesinde 1531 Militanla Mescidi Aksa’yı Bastı

• 10 Nisan

Yahudilerin Hamursuz Bayramı’nın beşinci günü olduğu iddiasıyla, aşırı siyonist yahudi cemaatlere mensup militanlardan oluşan 1531 kişi Mağribiler Kapısı tarafından Mescidi Aksa’ya baskın düzenledi.

“İsrail Tüm Bölgeye Karşı Tehlike Oluşturuyor”

• 11 Nisan

Hamas Sözcüsü Hazim, İsrail’in tüm bölge ve bölgenin çıkarları için tehlike oluşturduğunu söyledi. Açıklama, İsrail’in Suriye, Lübnan ve Gazze’ye yönelik saldırıları üzerine geldi.

49 Yılda 4900 Esir: Bugün Filistin Esirler Günü

• 17 Nisan

Filistinli insan hakları örgütleri, İsrail'in Filistinlilere karşı gözaltı ve tutuklamalarla ağır insan hakları ihlallerine ve cezaevlerinde artan baskıcı politikalarına giderek artan oranda tanık olduklarını açıkladı.

Filistin'de her yıl 17 Nisan, Batı Şeria ve Kudüs ile abluka altındaki Gazze Şeridi'nde İsrail güçleri tarafından çeşitli gerekçelerle tutuklanan veya gözaltına alınan Filistinlilerle dayanışma amacıyla "Filistin Esirler Günü" olarak anılıyor.

3,5 ayda 2 bin 300 kişi

Filistinli tutuklularla ilgili faaliyet yürüten Esirler ve Özgürlüğüne Kavuşanlar Heyeti, Filistinli Esirler Cemiyeti, Ed-Damir Tutuklulara Destek ve İnsan Hakları Derneği ve Vadi el-Hilve Enformasyon Merkezi gibi sivil toplum kuruluşlarının raporlarındaki hak ihlallerini derleyen AA'nın haberine göre, İsrail hapishanelerinde 4 bin 900 Filistinli bulunuyor.

2023 yılının 3,5 ayında çoğu Doğu Kudüs'ten olmak üzere aralarında 350'den fazla çocuğun da bulunduğu yaklaşık 2 bin 300 kişi hakkında gözaltı veya tutuklama işlemi yapıldı.

Çocuk mahpuslar

İşgalci İsrail 2022 yılında 882, 1967'den beri de yaklaşık 50 bin Filistinli çocuğu gözaltına aldı. Filistinli mahpus çocuklar, uluslararası hukuku ve çocuk haklarına dair sözleşmeleri ihlal eden koşullarda eğitim ve öğrenimden de yoksun bırakılıyor.

İşgalci İsrail hapishanelerindeki 4 bin 900 Filistinli mahpustan 160'ı çocuk.

Hasta mahpuslar

Mahpuslar arasında müebbet hapis cezasına çarptırılanların sayısı 554 iken 700'e yakın da hasta tutuklu bulunuyor.

İsrail, ciddi şekilde bakıma muhtaç durumdaki kanser hastası 24 tutukluyu ve bazılarında çeşitli derecelerde tümör bulunan 700 hastayı hapis-hanede tutuyor.

Mahpus haklarıyla ilgilenen STK'lar, İsrail'in Filistinli tutuklulara karşı "tıbbi ihmal" ve "yavaş yavaş öldürme" politikası uyguladığına dikkati çekerek hasta tutukluların sağlık hakkının ihlal edildiği uyarısında bulunuyor.

"İdari tutukluluk"

İsrail, "idari tutukluluk" adını verdiği uygulamayla Filistinlileri herhangi bir suç isnadında bulunmadan 1 ila 6 ay alıkoyabiliyor.

Askeri mahkemelerce tutuklunun "İsrail'in güvenliği için tehlike teşkil ettiğine" karar verilmesi halinde bu süre 5 yıla kadar uzatılabilir.

İsrail hapishanelerinde 6'sı çocuk olmak üzere 1016 "idari tutuklu" bulunuyor.

İnsan hakları kuruluşlarının yayınladığı raporlar, yeni verilen tutuklama kararları ile önceki tutukluluk kararlarının yenilenmesi dahil, son dönemde idari tutuklama kararlarında büyük artış yaşandığını raporladı. Buna göre, 2022 sonu itibarıyla 2 bin 409 idari tutukluluk kararı verilirken bu son 5 yılın en yüksek sayısı olarak kayıtlara geçti.

Cenazeleri teslim edilmedi

İsrail, 1980 ile 2023 yılları arasında hapishanelerde ölen 12 mahkumun naaşlarını ailelerine teslim etmeyi reddetti.

Tutukluların aileleriyle birlikte sistematik şekilde hak ihlallerine maruz kaldığı belirtilen raporlarda,

İsrail'in toplu cezalandırma politikasını yaygınlaştırdığı, tutuklulara ve ailelerine yönelik ihlalleri arttırdığı kaydediliyor.

Raporlara göre aralarında ruhsal ve kronik hastalıklardan mustarip 35 tutuklu tecrit edilerek hücre hapsinde tutuluyor, ailelerinin bu kişileri ziyaret etmesi engelleniyor.

Kolluk gücü şiddeti

İşgalci İsrail güçlerinin Filistinlilere yönelik gözaltı ve tutuklamaları genellikle gece yarısı ev baskınlarıyla yapılırken, hak örgütleri, bu baskınlar sırasındaki aramalarda mahremiyetin ihlali, evin altüst edilmesi, eşyalara zarar verilmesi, elektronik ev aletleri ve teknolojik cihazların kırılması gibi orantısız güç kullanımının yaygınlığına dikkat çekti.

Ramazan ayında İsrail polisi, Mescid-i Aksa'daki Kible Mescidi'nde ibadet eden Filistinlilere karşı göz yaşartıcı gaz, kauçuk kaplı mermi ve cop kullandı. Kible Mescidi'ne sığınan 400'den fazla Filistinli gözaltına alındı.

Cezaevi koşulları

Hak örgütlerinin raporlarına göre, İsrail hapishanelerinde Filistinlilere yönelik "duş alma süresi ve kullanılan su miktarı kısıtlaması, bayat ve bozuk ekmek dağıtılması, baskın ve teftişlerin artarak devam etmesi, tutukluların hücreye alınması" gibi baskı yöntemleri sıklaşıyor.

Filistin Esirler Cemiyeti, dün yaptığı açıklamada, bu baskılara karşı 71 gündür açlık grevinde bulunan Filistinli tutuklu Hıdır Adnan'ın (44) hayatının gerçek bir tehlike altında olduğu uyarısını yaptı.

Myanmar'da Cunta Yönetimi En Az 50 Ölümlü Hava Saldırısını Üstlendi

• 12 Nisan

Myanmar ordusu, askeri yönetim karşıtlarının bir araya geldiği törene yapılan ve aralarında sivillerin de bulunduğu 50 ile 100 kişinin öldüğü hava saldırısını doğruladı. Açıklamada 'teröristleri desteklemeye zorlanan sivillerin de' saldırıda öldüğü belirtildi.

Mescid-i Aksa'da İtikaf ve Nöbet Çağrısı

• 16 Nisan

Ramazan'ın geri kalan günlerinde Mescid-i Aksa'da namaz kılma, itikafa girme ve nöbet tutma çağrıları devam ediyor ve Mescid-i Aksa'nın çeşitli bölgelerinde kurulan itikaf çadırlarında mübarek ayın ruhani havası yaşanıyor.

Sudan'daki Çatışmalar 3. Gününde: 'Yaklaşık 100 Sivil Öldü, 1100 Kişi Yaralandı

• 18 Nisan

Sudan Merkezi Doktorlar Komitesi, orduyla Hızlı Destek Kuvvetleri adlı paramiliter güç arasında çıkan ve üçüncü gününe giren çatışmalarda 100'e yakın sivilin hayatını kaybettiğini açıkladı. Çatışmalarda 1100 fazla kişinin de yaralandığı bildirildi.

Ramazan'ın Son Cuma Namazında Mescidi Aksa'da 250 Bin Müslüman Saf Tuttu

• 14 Nisan

İşgalci İsrail güçlerinin tüm engellemelerine rağmen yine Kudüs'ten, Filistin'in 1948'de işgal edilmiş bölgesinden ve Batı Şeria'dan gelenlerle Mescidi Aksa'da 250 bin Müslüman Cuma namazını kıldı.

Yemen Hükümeti ile Husiler Arasındaki Esir Takasının İkinci Aşaması Başladı

• 16 Nisan

Yemen hükümeti ile Husiler arasındaki esir takasının ikinci aşamasının başladığı bildirildi.

Tunus: Nahda Hareketi Büroları Kapatıldı; Faliyetleri Askıya Alındı

• 19 Nisan

Tunus'ta Nahda Hareketi Lideri ve eski Meclis Başkanı Raşid el-Gannuşi'nin dün akşam evine baskın düzenlenip gözaltına alınmasının ardından, polis Nahda Hareketi Genel Merkez binasını boşaltarak burada arama yaptı.

Suudi Arabistan Dışışleri Bakanı Resmi Ziyaret için Şam'a Gitti

• 19 Nisan

Suudi Arabistan Dışışleri Bakanı Prens Faysal bin Ferhan bugün Şam'da Suriye Devlet Başkanı Beşşar Esed ile bir araya geldi.

Yemen'de Ramazan Yardımı İzdihamında 85 Kişi Öldü

• 20 Nisan

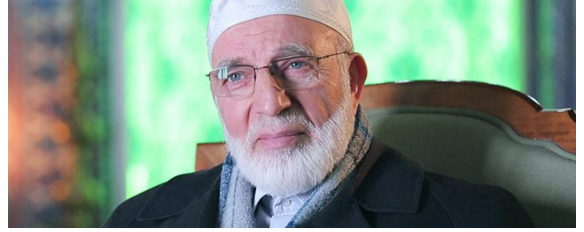
Yemen'de Husilerin kontrolündeki Sana kentinde nakdi yardım dağıtımı sırasında yaşanan izdiham sırasında 85 kişi yaşamını yitirdi, 150'den fazla kişi de yaralandı.

Direnış Hareketleri: İşgalcinin Suikast Tehditlerinin Kendisine Ağır Karşılığı Olur

• 25 Nisan

Filistin'deki direniş hareketleri işgal rejiminin Filistin direniş liderlerine suikastlar düzenleme tehditlerinin kendisine çok ağır külfet getirecek bir karşıt mücadeleye sebep olacağı uyarısında bulundu.

Şeyhülkurra İbrahim Tanrıkulu Hocaefendi Vefat Etti

• 25 Nisan

Ülkemizde kıraat ilmi denildiğinde akla gelen ilk alimlerden Şeyhülkurra İbrahim Tanrıkulu Hocaefendinin vefat ettiği bildirildi.

Kabil Havaalanı Saldırısının Planlayıcısı IŞİD Üyesi Öldürüldü

• 26 Nisan

Taliban, Kabil Havaalanı saldırılarının planlayıcısı olduğu belirtilen IŞİD üyesini öldürdü.

Cezaevindeki Eski Devlet Başkanı Beşir Askeri Hastaneye Transfer Edildi

• 26 Nisan

Sudan ordusu, ülkede çatışmalar başlamadan önce eski devlet başkanı Ömer El Beşir'in cezaevinden askeri hastaneye transfer edildiğini açıkladı.

Muslim Port Haber Merkezi

Sudan ordusu ve Hızlı Destek Kuvvetleri adlı paramiliter grup arasında beş gündür devam eden çatışmalarda 270'den fazla sivil hayatını kaybederken, dün çatışmaların sürdüğü başkent Hartum'dan binlerce sivil kaçtı.

Binlerce sivil, 2021'deki ortak darbeden bu yana ülkeyi yöneten Korgeneral Abdulfettah Burhan liderliğindeki ordu ve 'Hamideti' lakaplı General Muhammed Hamdan Dagalo liderliğindeki Hızlı Destek Kuvvetleri arasındaki çatışmaların arasında kaldı.

Hartum'da çatışmaların başladığı Cumartesi gününden bu yana elektrik ve suya erişmek mümkün değil. Elektrik ve su bazı yerlerde sadece birkaç saatliğine geliyor.

Sudan'ın başkenti Hartum'un güneyinde, ordu ile Hızlı Destek Kuvvetleri arasındaki çatışmalar nedeniyle bölge sakinleri evlerini terk etti (AFP)

Uzmanlara göre bir 'varoluş' savaşı veren iki general, şimdiye kadar ateşkes çağrılarına ya da en azından sivilleri en tehlikeli mahallelerden tahliye etmek için geçici bir ateşkes çağrısına sağır oldu.

Hızlı Destek Kuvvetleri, Salı günü saat 16:00'da başlayan 24 saatlik bir ateşkes duyurdu. Ancak bazılarına göre bu ateşkes bir dakika bile sürmedi.

Öte yandan, Sudan ordusu tarafından dün akşam yapılan açıklamaya göre, Sudan'da Hızlı

Sudan Bayrama İç Çatışmalarla Giriyor: Hastaneler Çalışamaz Hale Geldi!

• 20 Nisan

Sudan ordusu ve Hızlı Destek Kuvvetleri adlı paramiliter grup arasında beş gündür devam eden çatışmalarda 270'den fazla kişinin öldüğü, çatışmaların sürdüğü başkentten sivillerin kaçışının da devam ettiği belirtildi. Ülkede sağlık kuruluşlarında da büyük kriz yaşanıyor.

Destek Kuvvetleri tarafından gözaltına alınan 177 Mısır askeri ülkelere gönderildi.

Mısır askerleri, ülke Cumartesi günü kaosa sürüklendiğinde 'ortak tatbikat' yürütmek üzere Sudan'ın kuzeyindeki bir hava üssünde bulunuyordu.

Hartum'da bulunan 15 Batılı ülkeden büyükelçiliklerin ortak açıklamasında, Cumartesi gününden bu yana ülkede meydana gelen çatışmalarda 270'den fazla sivilin hayatını kaybettiği bildirildi.

Büyükelçiliklerin açıklamasında, savaşan her iki tarafa da insanları yasa dışı bir şekilde evlerinden kovmamaya, sivil altyapıyı (hedeflemekten) kaçınmaya ve temel gıda maddeleri, yaralıları ve hastaları için acil yardımın geçişine izin verme çağrısı yapıldı.

Her iki taraftan hava kuvvetleri ve topçu, Hartum'daki dokuz hastaneyi hedef aldı.

Doktorlara göre, çatışmalardan etkilenen bölgelerdeki 59 hastaneden 39'u hizmet dışı kaldı.

Halihazırda enflasyonun çok yüksek olduğu ülkede sınırlı olan gıda stokları, Cumartesi gününden bu yana başkente tek bir kamyon bile girmediği için hızla azalıyor.

Başkent Hartum'da dün bir fırının önünde uzun kuyruk oluştu (Reuters)

Üçte birinden fazlası açlık çeken 45 milyonluk ülkedeki insani yardım çalışanları ve diplomatlar, ülkenin batısındaki Darfur'da Dünya Gıda Programı'ndan üç personelin öldürülmesinin ardından artık işlerini yapamayacaklarını söylüyor.

Bu tehlikeli koşullarda, bölge sakinleri evleri veya ailelerinin saldırıya uğramasından korkarak yaşıyor.

Tanıklara göre binlerce kadın ve çocuk dün Hartum dışındaki illere doğru yürüdü ve artık kalmaya başlayan cesetler arasında ilerledi.

Pazartesi günü bir ABD'li diplomatik konvoyu ateş açıldı ve Avrupa Birliği (AB) büyükelçisi Hartum'daki konutunda saldırıya uğradı.

Çatışmalar beşinci gününe girerken, ne ordu, ne de Hızlı Destek Kuvvetleri zafere yakın görünmüyor.

İnternette yayılan dezenformasyon ışığında, Hartum'da kimin neyi kontrol ettiğini bilmek imkansız.

Ancak uydu görüntüleri, özellikle Genelkurmay Başkanlığı'nın yüksek duvarlarla çevrili ağır tah-

kimatlı karargahında belirgin olan hasarın boyutunu gösteriyor.

Sudan'daki çatışmalar hastaneleri çalışmaz duruma getirdi

Sudan'da üst üste dördüncü gün meydana gelen çatışmalarda, hareket edemeyen, tedavi göremeyen ve tıbbi muayeneden geçemeyen hastaların çektiği acılar trajik görüntülerin kaydedilmesine neden oldu.

Kuşatma ve sürekli bombardıman sebebiyle eczanelerin kapanması ve ilaçların tükenmesinin yanı sıra sağlık personelinin dinlenmeden gece gündüz aralıksız çalışması sağlık sistemini krize soktu.

Elektrik kesintilerinin olması, kan torbası, solüsyon ve ağrı kesici eksikliğinin yaşanması ve çatışmaların ortasında ambulans trafiğinin aksaması nedeniyle çok sayıda hastane çalışmayı durdurdu.

Başkent Hartum'da sokaklarda hareketin durması nedeniyle vatandaşlar cenazelerini toprağa vermekte zorlandı.

Felaket durum

Çatışmaların üst üste dört gün devam etmesi ve gergin tırmanışın azaltılamaması, sistemi çökme noktasına gelen bazı hastanelerde çalışmaların durdurulmasına yol açtı.

Ayrıca, doktorların durumu felaket bir hal aldı ve çoğu gün boyunca yoğun ameliyatlara yaparken ameliyat aralarında yerlerde uyumaya başladı.

Hastaneler, hasta ve refakatçi kalabalığına hizmet vermekte zorlandı ve yiyecek, içecek ve yakıt gibi temel yardımların eksikliğinden dolayı doğru hizmet veremedi.

Sokaklarda yığılmış cesetler

Hava bombardımanı ve karada şiddetli çatışmalar nedeniyle, RSF'nin 24 saatlik ateşkes açıklamasına rağmen çok sayıda kişi hastanelere ulaşmakta güçlük çekiyor. Birçok bölgede kurşun sesleri hala duyuluyor.

İki taraf arasında yerleşim yerlerinde, sokaklarda gelişigüzel ateş açılması ve kovalamacanın devam etmesi sonucu çok sayıda vatandaş evlerinin içinde yaralanarak ölme tehlikesiyle karşı karşıya kaldı.

Tehlikeli güvenlik koşulları, ambulans ekiplerinin tedaviye ihtiyacı olan yaralılara ulaşmasını engelliyor.

Başkent içinde ve dışında siviller arasında ölü sayısı artıyor ve cesetlere ulaşmakta büyük zorluklar yaşanırken, alınmayan cesetler sokaklarda birikiyor.

320 Sudan askeri çatışmalardan kaçarak Çad'a sığındı

Çad Savunma Bakanı General Davud Yaya İbrahim, yaklaşık 320 Sudanlı askerin ülkelerindeki çatışmalardan kaçarak Çad ordusuna teslim olmak için sınırı geçtiğini bildirdi.

Şarku'l Avsat'ın AFP'den aktardığı habere göre, Savunma Bakanı dün AFP'ye yaptığı açıklamada, "Jandarma, polis ve askeri personel de dahil olmak üzere 320 Sudan ordusu unsuru topraklarımıza girdi ve silahsızlandırıldı" dedi.

Davud Yaya İbrahim, söz konusu askerlerin, Sudan ordusuna karşı savaşan Hızlı Destek Kuvvetleri tarafından öldürülmekten korkarak ülkeden kaçtığını da ekledi.

İsrail Batı Şeria'da 70 Yerleşkenin İstilasını Daha Resmileştiriyor

• 29 Nisan

İsrail işgal hükümetinin Batı Şeria bölgesinde istila sonucu yeni inşa edilmiş 70 adet kaçak yerleşkeyi yasalılaştırmayı planlandığı ve buralar için yüklü miktarda bütçe tahsis edeceği bildirildi.

"Çin'deki İslamofobi ve Müslüman Ülkelerin Tutumları" Raporu Yayınlandı

• 29 Nisan

Uygur Araştırmalar Merkezi (CUS), "Çin'deki İslamofobi ve Müslüman Ülkelerin Tutumları" başlıklı bir rapor yayınladı. Rapor, Çin rejiminin devlet destekli İslamofobi ve özellikle Doğu Türkistan'daki Çin'in İslamofobik politikalarına odaklanmaktadır.

Unutturulan Zafer; Kut'ül Amare

• 29 Nisan

Osmanlı Devleti'nin İngiliz kuvvetleri ve müttefiklerine karşı kazandığı Kut-ül Amare zaferinin 107. yıl dönümü.

Sudan'da Ateşkese Rağmen Çatışmalar Yaşanıyor; Yabancı Ülkeler İse Vatandaşlarını Tahliye Ediyor

• 25 Nisan

Sudan'da ordu ile Hızlı Destek Kuvvetleri (HDK) arasındaki çatışmaların 11. gününde ilan edilen ateşkese rağmen ara sıra patlama ve silah sesleri duyulsa da başkent genelinde sessizlik hakim. Yabancı ülkeler ve BM ise Sudan'da tahliye operasyonlarına devam ediyor.

Muslim Port Haber Merkezi

Amerika'nın dün ilan ettiği 72 saatlik ateşkes gece yarısı itibarıyla yürürlüğe girerken ara sıra Hartum'un farklı bölgelerinden silah sesleri geldiği belirtildi.

Hızlı Destek Kuvvetleri (HDK) yaptığı açıklamada, karşı tarafın ateşkes şartlarına uymadığını ve uçaklarının Hartum semalarında uçtuğunu belirterek, ateşkese bağlı olduklarını aktardı.

Ordu güçlerinin mevzilerine topçu atışına devam ettiğini bildiren HDK, bunun ateşkesin ve uygulanması gereken şartların açık ihlali olduğunu altını çizdi.

Çatışmaların ordu genel komutanlığı, Cumhurbaşkanlığı Sarayı gibi kritik noktalarda yoğun olduğu söyleniyor.

Özellikle de Hartum'un batısında Umdurman bölgesindeki çatışmaların sürdüğü ifade ediliyor. Yerel sakinler, çarşılar, mağazalar ve dükkanlarda yağma, hırsızlık ve bazı bölgelerde gasp vakalarının yaşandığını belirtiyor. Fırınların önünde uzun kuyruklar oluşturan halk, marketlerden ihtiyaçlarını karşılamaya çalışıyor.

İnsanlar başkentten kaçıyor

Türkiye'nin Hartum Büyükelçiliğinin tahliye programı kapsamında bugün Afrika Caddesi'ndeki otelin önünden 5. tahliye kafilesi gönderilecek.

Türkiye 13 otobüsle 640 kişiyi karayoluyla tahliye etti. 500 kişinin daha tahliye edilmesi bekleniyor. Türkiye'nin tahliyesinde Azerbaycan, Japonya, Çin, Meksika ve Yemen vatandaşları da yer aldı.

Türkiye'nin Hartum Büyükelçiliği sosyal medya hesabından hafta sonu yapılan açıklamada Türk vatandaşlarının tahliye için üç noktada toplanması istendi; daha sonraki açıklamada ise toplanma noktalarından biri yakınında "şiddetli patlamalar" meydana geldiği belirtilerek "Vatandaşlarımızın Büyükelçiliğimizce yeni bir duyuru yapılmadan toplanma merkezlerine intikal etmemeleri ve kapalı mekanlarda kalmaları önemle duyurulur" denildi.

Başkent Hartum'dan çıkmak isteyenler, Sittin, Medeni gibi caddelerde dizilmiş otobüs ve minibüslerle çatışmalardan kaçıyor.

İnsanlar, ülke içinde çoğunlukla güneydeki Vad Medeni, Sinnar, Demazin şehirlerine ve Beyaz Nil eyaletine ya da doğudaki Gadarif, Kesela ve Port Sudan'a ya da kuzeydeki, Atbara, Şendi, Halfa, Dungula'ya gidiyor.

Ülke dışına çıkmak isteyenler ise kuzeyden Mısır'a, doğudan Etiyopya'ya ve denizle Suudi Arabistan'a veya güneyden Güney Sudan'a intikal ediyor.

Yabancı ülkeler ve BM Sudan'da tahliye

operasyonlarına devam ediyor

ABD, İngiltere, Kanada ve Fransa dahil birçok yabancı ülke Sudan'ın başkenti Hartum'da bulunan diplomatlarını ve ailelerini ülkeden tahliye ettiğini duyurdu. Birleşmiş Milletler de yüzlerce personelini ve ailelerini ülkeden çıkardığını açıkladı.

BM Genel Sekreteri Antonio Guterres, Sudan'daki şiddetin "büyük bir felakete neden olduğunu ve bunun tüm bölgeye yayılabileceği" uyarısında bulundu.

Ateşkes çağrısı yapan Guterres, sağlık merkezleri de dahil olmak üzere "ayrım gözetmeksizin sivillerin de bulunduğu alanların bombalanmasını" kınadı ve tarafları "insani yardım operasyonlarının sürmesi için nüfusun yoğun olduğu yerlerde çatışmalara son vermeleri" çağrısı yaptı.

10 bine yakın mültecinin Güney Sudan'a geçtiği, pek çok kişinin de diğer komşu ülkelere göç ettiği açıklamaları geliyor.

BBC'ye konuşan diplomatik kaynaklar 1100'den fazla AB vatandaşının Sudan'dan tahliye edildiğini duyurdu.

Fransa Savunma ve Dışişleri Bakanlıkları tarafından yapılan ortak açıklamada, Hartum'da başlayan tahliye operasyonunun devam ettiği ifade edildi.

Aralarında Fransız ve diğer Avrupa, Afrika ve Asya ülkelerinin vatandaşlarının da yer aldığı toplamda 500'e yakın kişinin şimdiye kadar tahliye edildiği ifade edildi.

Fransa'nın tahliye uçağında Hollanda vatandaşları da yer aldı.

Almanya ordusu tarafından yapılan açıklamada da ilk üç tahliye uçağı, 101 kişiyle ülkeyi terk etti.

Geçen hafta Sudan'da iki karşıt silahlı güçün arasında çatışmalar meydana geldi.

Ülkenin resmi ordusu ile Hızlı Destek Birlikleri adındaki paramiliter güçler arasında yaşanan çatışmalarda başkentte büyük patlamalar meydana geldi; yüzlerce kişi öldü, binlerce kişi ise yaralandı.

Amerika Büyükelçiliği kapatıldı

Amerikan yetkililer kapatma operasyonunun "hızlı ve sorunsuz" bir şekilde gerçekleştirildiğini söyledi.

Üç Chinook helikopterinin ABD Büyükelçiliği yakınlıklarına indiği Pazar günü operasyonla yaklaşık 100 kişinin tahliye edildiği bildirildi.

İngiliz diplomatların tahliyesini ise İngiltere Başbakanı Rishi Sunak açıkladı. Sunak operasyonun "karışık ancak hızlı" olduğunu belirtti.

Sunak, ülkede kalan İngilizlerin tahliyeleri için de çalışmaların sürdüğünü dile getirdi. İngiltere Savunma Bakanı Ben Wallace, destekleri için Fransa ve ABD'ye teşekkür etti.

Amerika Başkanı Joe Biden, yaptığı açıklamada, "Verdiğim emirle birlikte, ABD ordusu Hartum'daki hükümet personelini ülkeden çıkarmak için operasyona başladı" dedi.

Amerikan Korgeneral Douglas Sims, 100'den fazla Amerikan askerinin Cibuti'deki ABD üssünden ilk olarak Etiyopya'ya, ardından da Sudan'a uçtuğunu; bir saatten kısa bir sürede operasyonun tamamlandığını belirtti.

Biden, "operasyonda oynadıkları kritik rol için" Cibuti, Etiyopya ve Suudi Arabistan'a teşekkür etti.

Hartum'daki ABD Büyükelçiliği de operasyonun ardından kapatıldı.

ABD hükümeti, Sudan'daki vatandaşlarına konsolosluk hizmeti veremeyeceği gibi, bu kişilerin tahliyesi için de yeterli güvenli ortamın henüz oluşmadığını söyledi.

Geçen haftadan bu yana şiddet olaylarının yoğun bir şekilde yaşandığı Sudan'ın başkentinde, Cumartesi günü 150 yabancı ülke vatandaşı da Suudi Arabistan'ın Cidde limanına tahliye edildi. Bu kişilerin büyük çoğunluğu Körfez ülkelerinden diplomatlar ve uluslararası yetkililerdi. Aralarında aynı zamanda Mısır, Pakistan ve Kanadalı kişiler de vardı.

Sudan'da henüz duyurulmuş resmi bir ateşkes yok.

Çatışmaların arka planı

Başkent Hartum'da 15 Nisan'da her iki tarafın liderleri arasında Sudan'ın nasıl yönetilmesi gerektiği ve sivil yönetime geçiş süreci konusunda çıkan anlaşmazlıkların ardından sokak çatışmaları patlak verdi.

Ordu ile HDK arasında "HDK'nin tamamen orduya katılmasını" öngören askeri güvenlik reformu konusunda son birkaç aydır yaşanan anlaşmazlık sıcak çatışmaya dönüşmüştü.

Ana anlaşmazlık noktalarından biri, 100 bin kişilik RSF'yi orduya dahil etme planları ve daha sonra yeni gücü kimin yöneteceği.

Çatışmalar, RSF üyelerinin ülke çapında yeniden konuşlandırılması nedeniyle günlerce süren gerilimin ardından başladı. Ordu bu adımı bir tehdit olarak görüyordu.

General Abdulfettah el-Burhan, silahlı kuvvetlerin başı ve fiilen ülkenin devlet başkanı.

Hızlı Destek Güçleri'nin (RSF) lideri, daha çok 'Hemedti' olarak bilinen General Mohamed Hamdan Dagalo ise onun yardımcısı.

Sudan Dışişleri Bakanlığı, Egemenlik Konseyi Başkanı ve Ordu Komutanı Orgeneral Abdulfettah el-Burhan'ın, orduyla çatışan HDK'nin feshedilmesi ve devlete karşı isyancı güç ilan edilmesi kararı aldığını, bu esasa göre davranılacağını bildirmişti.

Birleşmiş Milletler İnsani Yardım Koordinasyon Ofisi (OCHA) Hartum ve diğer şehirlerde 15 Nisan'dan bu yana çatışmalarda 427 kişinin hayatını kaybettiğini, 3 bin 700 kişinin de yaralandığını duyurdu.

Muslim Port Haber Merkezi | Yunus Emre Kaynak

Mattohti Mattursun, Mart 2014'te Çin zulmünden kaçarak gözüaltına alınan aralarında çocukların da bulunduğu 350 Uygurmülteçiden biriydi.

Dünya Uygur Kongresi ve Uygur İnsan Hakları Projesi'nden (UHRP) 24 Nisan'da yapılan bir açıklamaya göre, Mattohti Mattursun, 21 Nisan'da Bangkok'taki Suan Phlu Göçmen Gözüaltı Merkezi'nde karaciğer yetmezliğinden öldü. 40 yaşındaydı. Ancak ölümünün şüpheli olduğu belirtildi.

Muhammed Tursun olarak da bilinen Mattohti, Mart 2014'te farklı bir ülkede güvenli bir yere ulaşma umuduyula Malezya'ya doğru giderken gözüaltına alınan çocuklar da dahil olmak üzere 350 Uygur'dan biriydi. Ertesi yıl, bunların en az 170'i Türkiye'ye transfer edildi. 100'den fazla Uygur Türkü ise Çin'e geri gönderildi.

Tayland Göçmen Zulmüne Devam Ediyor

UHRP İcra Direktörü Ömer Kanat yaptığı açıklamada, "Taylandlı yetkililer sadece güvenli bir sığınak arayan bu masum insanları serbest bırakmak ve insanlık için harekete geçmeden önce kaç ölüm daha gerçekleşecek" dedi. "Dünyanın dört bir yanındaki Uygurlar, bu mültecilerin dokuz yıldır sefalet içinde bırakılması ve dünyanın onları kurtarmak için parmağını bile kıpırdatmaması sebebiyle acı çekiyor."

Uygur Mülteci Tayland'da 9 Yıl Gözüaltında Tutulduktan Sonra Hayatını Kaybetti

• 27 Nisan

2014 yılında zalim Çin'in zulmünden kaçan Uygur Türkü Mattohti Mattursun Tayland tarafından gözüaltına alınmıştı. Mattursun'un ölümüyle bu yıl Tayland'da gözüaltında ölen Uygur mülteci sayısı ikiye yükseldi.

Dünya Uygur Kongresi Başkanı Dolkun İsa ise yaptığı açıklamada, "Yalnızca kalan tüm tutukluların ölümüne yol açabileceğinden korktuğumuz sert gözüaltı koşulları" konusunda endişeleri olduğunu söyledi.

Güneydoğu Asya'daki birçok ülke gibi, Tayland da 1951 BM Mülteci Sözleşmesi'ne taraf değil ve sığınmacıları "yasadışı göçmenler" olarak tutuklamaya ve gözüaltına almaya devam ediyor.

Uygurların Ölümünde Şüpheler Devam Ediyor

Uygur insan hakları grupları, Mattohti'nin haftalarca süren şiddetli mide ağrısı ve kusmanın yanı sıra sarılık geçirmesinden sonra geçtiğimiz Cuma günü hastaneye gönderildiğini söyledi. Hastaneye gittikten kısa bir süre sonra öldü.

Tayland ise henüz ölümünü resmi olarak doğrulamadı.

Geçtiğimiz Şubat ayında, 49 yaşındaki Aziz Abdullah, dokuz yıl gözüaltında tutulduktan sonra zatürreden ölmüştü.

İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün Asya Direktörü Elaine Pearson yaptığı açıklamada, "Taylandlı yetkililer insanları göçmen gözüaltı merkezlerinde yıllarca korkunç koşullarda tutarak riske atıyor" dedi.

"Mattohti Mattursun'un ölümü, sığınmacıları ve mültecileri uzun süre hapsetmeye yönelik bu istismarcı politikayı sona erdirmek için alarm vermelidir." açıklamasında bulundu.

MUSLIMPORT

 muslimport.com
   [/muslimport.com](https://muslimport.com)
 +90 535 921 45 31